

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Факультету декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.10 ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Перший (Бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і Мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Спеціалізація	
Освітня програма	ОПП «Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)»
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс/Семестр	1 курс (I семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекційні 4 год.
	Практичні 41 год.
	Самостійна робота 45 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамеційний перегляд (I семестр)
Викладач	Викладач Войтович Ю. О.
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта voytovych_y@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Google Classroom ( ), VIBER, електронна пошта, Zoom
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Відповідно до графіку консультацій

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи композиції» вивчає теоретичні засади художньої творчості, категорії, закони та принципи побудови композиції, зокрема цілісність, рівновагу, ритм, пропорції, масштабність та контраст. Здобувачі освіти ознайомляться з основними засобами художньої виразності (крапкою, лінією, плямою, фактурою), опанують методи трансформації натурних форм
---------------------	---

	<p>у художньо-образні та специфіку створення площинних і просторових композиційних рішень. Це сприятиме формуванню цілісного художнього мислення, розвитку творчої уяви та індивідуального стилю, що дозволить гармонійно поєднувати зміст і форму у творах пластичних мистецтв.</p> <p>Ключові слова: композиція, закони композиції, пластичні мистецтва, художній образ, формальна композиція.</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти базових знань та практичних навичок у сфері композиційного мислення, розвиток творчої уяви та художнього бачення, оволодіння принципами організації візуальної форми та простору. Курс спрямований на вироблення у здобувачів уміння застосовувати композиційні закони у створенні творів образотворчого і декоративного мистецтва, формування цілісного художнього мислення та здатності гармонійно поєднувати зміст і форму.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з теоретичними засадами композиції як основи художньої творчості; вивчення категорій, законів і принципів композиції (цілісність, рівновага, ритм, пропорція, масштабність, контраст тощо); формування у здобувачів навичок аналізу композиційних рішень у творах образотворчого і декоративного мистецтва; розвиток здатності вільно застосовувати композиційні принципи у власній художній практиці; виховання почуття гармонії, ритму та пропорційності у побудові площинних і просторових композицій; формування індивідуального стилю та творчої інтерпретації засобів виразності; забезпечення практичного досвіду створення навчальних і творчих композиційних завдань різного рівня складності. Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні поняття, категорії та терміни композиції; • закони та принципи композиційної побудови (цілісність, рівновага, контраст, ритм, пропорції, масштабність тощо); • засоби художньої виразності у площинній та просторовій композиції; • історичний розвиток уявлень про композицію в образотворчому та декоративному мистецтві;

	<ul style="list-style-type: none"> • особливості застосування композиційних принципів у різних видах мистецтва; • сучасні підходи до створення композиції та інтеграцію традиційних і новітніх методів. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати закони і принципи композиції у власній творчій практиці; • створювати цілісні та гармонійні композиції на площині та в просторі; • трансформувати натурні та природні форми у художньо-образні; • аналізувати художні твори з точки зору композиційних рішень; • визначати головне, другорядне та допоміжне; • поєднувати різні засоби виразності для досягнення естетичної гармонії; • працювати з кольором, формою, ритмом, пропорціями, масштабом у композиції; • розкривати тему, створювати стан, настрій та зміст композиції; • формувати індивідуальний творчий підхід у побудові композиційних завдань.
Передумови вивчення дисципліни	Передумовами для вивчення дисципліни «Основи композиції» є обсяг знань з попередніх дисциплін, таких, як «Рисунок», «Історія зарубіжного мистецтва», «Живопис», «Орнамент і стиль» тощо.
Програмні компетентності	
Загальні компетенції (ЗК)	<p>ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Спеціальні (Фахові) компетенції спеціальності (СК)	<p>СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p> <p>СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.</p> <p>СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.</p>
Програмні результати навчання:	<p>ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.</p> <p>ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти</p>

	<p>формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурномистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.</p> <p>ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.</p>
--	---

Структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7

Модуль 1. Домінанта. Рівновага. Контрасти.

Тема 1.1 Крапка	6	2	2	-	-	2
Тема 1.2 Лінія	4		2	-	-	2
Тема 1.3 Крива	4		2	-	-	2
Тема 1.4 Симетрія	5		2	-	-	3
Тема 1.5 Асиметрія	7		4	-	-	3
Тема 1.6 Статика	5		2	-	-	3
Тема 1.7 Динаміка	7		4	-	-	3
Тема 1.8 Фактура	6		3	-	-	3
Разом за модулем 1	44	2	21	-	-	21

Модуль 2. Правила та засоби композиції.

Тема 1. Види орнаментів та засоби їх вираження	11	2	4	-	-	5
Тема 2. Композиційні ритми	9		4	-	-	5
Тема 3. Рапортні композиції	9		4	-	-	5

Тема 4. Ньюанси	9		4	-	-	5
Тема 5. Експресія	9		4	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	46	2	20	-	-	24
Усього годин	90	4	41	-	-	45
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд						

Рекомендована література

Основна

1. Н. Синєпулова. Композиція: тотальний контроль К.: ArtHuss, 2019. 240 с.
2. В. Кричевський. Орнаментні композиції Х.: Видавець Олександр Савчук, 2023. 312с.
3. Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва. К.: ArtHuss, 2023. 167 с.
4. Ю.В. Ідак, Т.М. Клименюк О.Й. Лясковський Основи об'ємно - просторової композиції. Львівська політехніка, 2020. 212 с.
5. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції, навчальний посібник. К: Ліра. 2024. 230 с.
6. В.Є. Михайленко, М.І. Яковлева Основи композиції. К.: Каравала, 2023. 302 с.

Допоміжна:

7. Іванов С. Основи композиції, видання. К.: Світ 2013. 232 с.
8. Яремків М. Композиція, творчі основи зображення. Т.: Видавництво «Підручники і посібники», 2009. 112 с.
9. Крупник Б. Світло та композиція. К.: ArtHuss, 2023. 176 с.
10. Praker D. Composition. London : Routledge, 2020. 184 с.

Інформаційні ресурси

11. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
12. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

Методи контролю та розподіл балів

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань	13 x 3 бали = 39 балів
Перевірка виконання самостійної роботи	13 x 2 бали = 26 балів
Екзаменаційний перегляд	35 балів
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах	бонусні бали (до 7 балів)

тощо	
Всього	100

Форма проведення модульного контролю – демонстрація результатів виконаної практичної роботи.

Форма проведення семестрового контролю – екзаменаційний перегляд презентація здобувачем оформленого альбому-каталогу виконаних робіт.

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Модуль 1	
Тема 1.1 Крапка	5
Тема 1.2 Лінія	5
Тема 1.3 Крива	5
Тема 1.4 Симетрія	5
Тема 1.5 Асиметрія	5
Тема 1.6 Статика	5
Тема 1.7 Динаміка	5
Тема 1.8 Фактура	5
Модуль 2	
Тема 2.1 Види орнаментів та засоби їх вираження	5
Тема 2.2 Композиційні ритми	5
Тема 2.3 Рапортні композиції	5
Тема 2.4 Ньюанси	5
Тема 2.5 Експресія	5
Екзаменаційний перегляд	35
Разом за дисципліну	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
------------	--------	-------------------------------

за всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Пректор; комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет, інше обладнання та устаткування, необхідне для виконання практичних робіт
Необхідні засоби	Засоби, необхідні для виконання практичних робіт
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Матеріали та інструменти, необхідні для виконання практичних робіт

Політика вивчення навчальної дисципліни

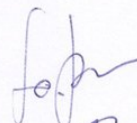
Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахування семестрової оцінки.
Політика щодо	Якщо здобувач освіти пропустив певну тему, він повинен

термінів виконання завдань і перекладання	самостійно відпрацювати її. Довгострокова відсутність здобувача на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
--	--

Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Основи композиції» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна творча думка здобувачів, активне обговорювання проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (voytovych_y@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – ОС); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Роботи для модульного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-hudozhnoyi-keramiky-dereva-skulptury-ta-metalu/>)

Розробники силабусу
Навчальної дисципліни

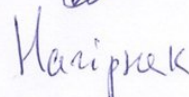
Войтович Ю. О.

Гарант освітньої програми

Хижинський В.В.

В.о. завідувача кафедри ХКДСМ

Нагірняк Л.І.

Силабус затверджено на засіданні кафедри ХКДСМ від 26 серпня 2025 р., протокол №1